

vafs.gov.vn

TẬP HUẤN KHAI THÁC GỖ TÁC ĐỘNG THẤP

Phú Riềng, 11 tháng 12 năm 2019

Nội dung

- Thực trạng hoạt động cưa cắt cây cao su;
- Các yêu cầu của khai thác tác động thấp
- Nhận diện các vấn đề cần phải khắc phục
- Phân công nhiệm vụ trong giám sát và theo dõi

Thực trạng hoạt động khai thác

- Chưa hiểu rõ về khai thác tác động thấp;
- Chưa hiểu rõ về an toàn vệ sinh lao động;
- Nhà thầu chưa thực hiện đầy đủ chế độ đối với người lao động
- Giám sát nhà thầu chưa chặt chẽ và thường xuyên

An toàn vệ sinh lao động

Không có bảo hộ lao động

Bảo hộ lao động không có và chưa an toàn

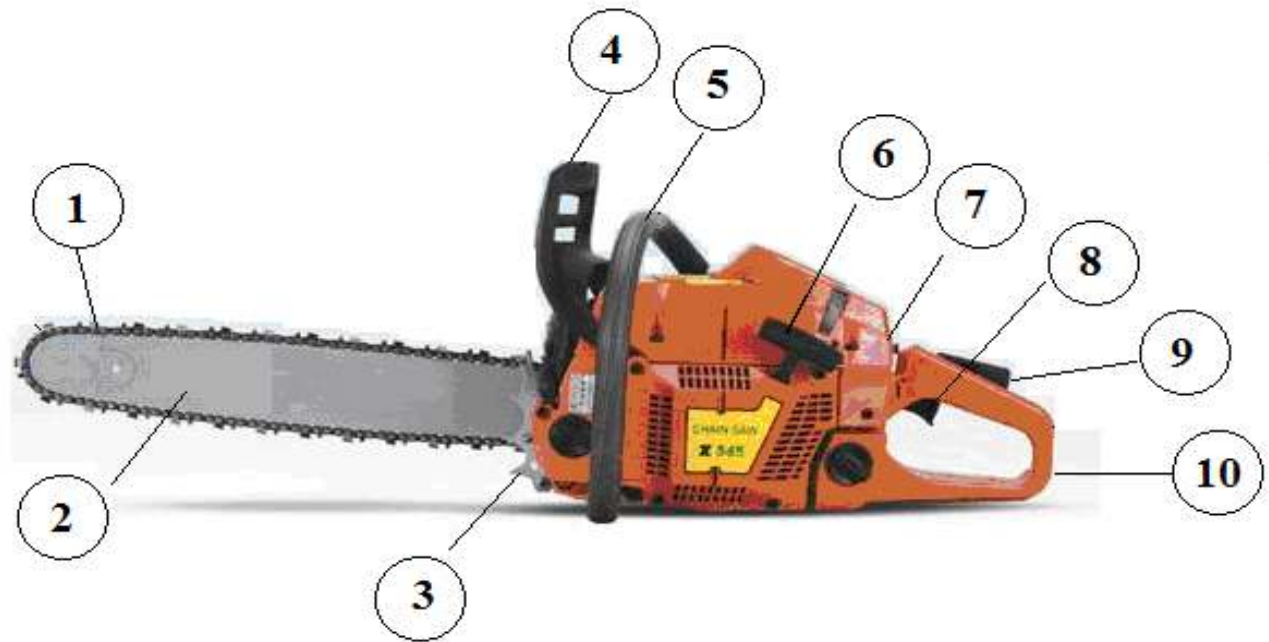

Chưa hiểu rõ cấu tạo & chức năng của bộ phận cưa

- **Cưa thiếu thiết bị an toàn**

1. Xích cưa

2. Lam cưa

3. Vấu bám

4. Tay phanh

5. Tay cầm trước

6. Tay gạt

7. Công tắc điện

8. Tay ga

9. Khóa ga

10. Tay cầm sau

11. Móc hãm xích

Chưa rõ chức năng, công dụng của bảo hộ lao động

KHÁI NIỆM KHAI THÁC TÁC ĐỘNG THẤP

- Khai thác tác động thấp (Reduced Impact Logging - RIL) là hệ thống các biện pháp kỹ thuật và quản lý được áp dụng nhằm hạn chế đến mức thấp nhất tác động tiêu cực đến môi trường và xã hội của các hoạt động khai thác lâm sản.

Mục đích của RIL

- Bảo vệ môi trường, duy trì và phát triển tài nguyên rừng;
- Bảo vệ môi trường sống của các loài động thực vật;
- Hạn chế các tác động gây thiệt hại tài nguyên rừng;
- Đảm bảo sức khỏe và an toàn lao động cho công nhân lâm nghiệp.

Yêu cầu cơ bản của RIL

- Phải có kế hoạch khai thác được phê duyệt trước khi triển khai;
- Các hoạt động khai thác phải được giám sát thường xuyên, liên tục và thận trọng;
- Mật độ đường vận xuất phải ít nhất có thể;
- Số lượng và diện tích các bãi gỗ phải ít nhất có thể;
- Người lập kế hoạch, công nhân thực hiện các hoạt động khai thác phải được đào tạo;

Yêu cầu cơ bản của RIL

- Hạn chế tác động tới môi trường, đất và nước;
- Các chất thải từ các hoạt động khai thác gây ô nhiễm phải được kiểm soát và xử lý đúng kỹ thuật;
- Phải có đánh giá tác động đến môi trường của các hoạt động khai thác;
- Duy trì đa dạng sinh học; hạn chế tác động tới động thực vật khu vực khai thác và môi trường sống của chúng;
- Thực hiện an toàn, vệ sinh lao động và điều kiện làm việc của người lao động trong các hoạt động khai thác rừng

Yêu cầu đội khai thác

- Thường xuyên bảo dưỡng, kiểm tra trang thiết bị cưa cắt
- Có khả năng đánh giá chính xác các nhân tố ảnh hưởng tới hướng đổ của cây như: hướng nghiêng tự nhiên của cây, dây leo, rỗng ruột, hướng gió để xác định hướng đổ
- Có thể chặt hạ cây theo đúng hướng đổ đã định
- Quan tâm tới an toàn cho mình và mọi người xung quanh
- Có trách nhiệm môi trường và giảm thiểu những tác động xấu tới hiện trường khai thác/cưa cắt

Yêu cầu thợ cưa

- Có kế hoạch
- Đảm bảo tiến độ công việc (tốc độ cưa cắt ổn định)
- Tập trung trong quá trình làm việc
- Biết sử dụng các kỹ thuật tốt, kỹ thuật giảm thiểu rủi ro
- Đánh giá rủi ro trước khi cắt cây hoặc cắt khúc/cành nhánh để đảm bảo giảm thiểu các rủi ro có thể xảy ra.
- Cần phải đảm bảo những việc cần phải làm trước khi cưa cắt .

Các hoạt động trong khai thác

- Mở đường khai thác;
- Xác định các bãi gỗ tạm thời;
- Xây dựng lán trại tạm thời;
- Khai thác gỗ;
- Vận chuyển gỗ;
- Vệ sinh rừng sau khai thác.

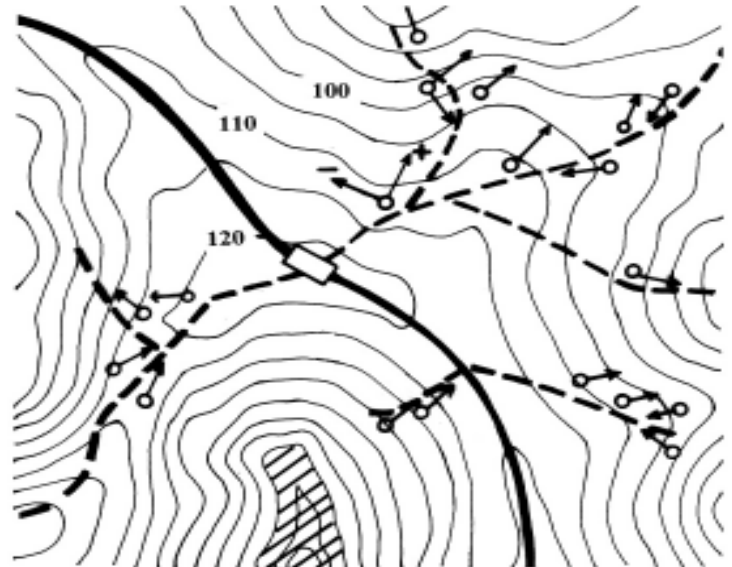
Các bước thực hiện

- **Bước 1: Lập kế hoạch khai thác**
  - Kế hoạch khai thác và bản đồ (nếu cần) được phê duyệt;
  - Thiết kế khai thác.
- **Bước 2: Chuẩn bị khai thác**
  - Làm đường vận chuyển, bãi gổ
  - Xây dựng lán trại
- **Bước 3: Khai thác gổ**
  - Kiểm tra bảo hộ lao động, dụng cụ khai thác;
  - Chặt hạ;
  - Vận xuất; vận chuyển
  - Kiểm tra, giám sát.
- **Bước 4: Hoạt động sau khai thác**
  - Dọn rừng;
  - Xử lý cành ngọn;
  - Xử lý lán trại, kho bãi, đường vận xuất;
  - Xử lý chất thải;
  - Kiểm tra, nghiệm thu hiện trường.

Bước 1: Lập kế hoạch khai thác

- Kế hoạch khai thác được xác định trong phương án quản lý rừng bền vững đã được phê duyệt.
- Kế hoạch khai thác được thẩm định do cấp thẩm quyền cấp, trong đó có đầy đủ thông tin về địa điểm (lô rừng), diện tích, sản lượng, thời gian khai thác, thời gian hoàn thành... kèm theo là bản đồ khai thác (nếu cần)

Bước 2: Chuẩn bị khai thác

- **Làm đường vận chuyển:**

- Khảo sát và xác định mạng lưới đường trên bản đồ; hạn chế tối đa mở đường mới.
- Không đi qua nơi có địa hình dốc đứng, bị sạt lở, đầm lầy, khu vực đất không ổn định, khu rừng cần bảo vệ.
- Hạn chế cắt qua các dòng chảy, nếu có phải có cống thoát nước. Phải có hệ thống thoát nước, không tràn qua mặt đường.

Bước 2: Chuẩn bị khai thác

- **Bãi gỗ:**

- Thiết kế hệ thống bãi gỗ dọc theo và tiếp giáp với đường vận xuất.
- Bãi gỗ nên ở nơi có độ dốc nhỏ, khô ráo.
- Hạn chế khối lượng đào đắp để tạo bãi gỗ

Bước 2: Chuẩn bị khai thác

Xây dựng lán trại:

- Lán trại phải có chỗ ở cho công nhân, kho chứa các thiết bị, nguồn nước sinh hoạt, khu chứa rác thải, nhà vệ sinh.
- Nguồn nước: Đảm bảo nước sạch cho sinh hoạt
- Nước thải sinh hoạt phải được dẫn tới một vị trí tiêu hủy cách xa nơi ở.
- Nhà vệ sinh phải đặt cách xa nguồn nước sinh hoạt.
- Rác thải khó phân hủy phải có thùng rác và thu gom xử lý theo quy định.
- Rác thải hữu cơ có thể chôn lấp.
- Có hộp cứu thương và dụng cụ sơ cứu.
- Lán trại phải dọn dẹp sạch sẽ trước khi di dời đi nơi khác.
- Công nhân thời vụ phải khai báo tạm trú theo quy định.

Chặt hạ cây bằng cưa xích

- Cưa xăng là một công cụ chặt hạ năng suất và hiệu quả, tuy nhiên nguy hiểm
- Vận hành và bảo dưỡng đúng cách sẽ đảm bảo an toàn và năng suất
- Cưa phải được kiểm tra và đảm bảo an toàn trước khi sử dụng
- Cưa phải đảm bảo an toàn trong quá trình vận chuyển

Khai thác gỗ

Chuẩn bị trước khi chặt hạ

- Kiểm tra trang bị bảo hộ lao động cho công nhân, hộp sơ cứu.
- Kiểm tra và bảo dưỡng công cụ trước khi chặt hạ.
- Đặt các biển báo ở đầu các đường vào khu khai thác.
- Xác định hướng đổ của cây.
- Phát dọn lại xung quanh gốc cây chặt, loại bỏ chướng ngại vật.
- Xác định và phát dọn đường tránh để chạy khi cây đổ, bảo đảm không bị vướng khi chạy.

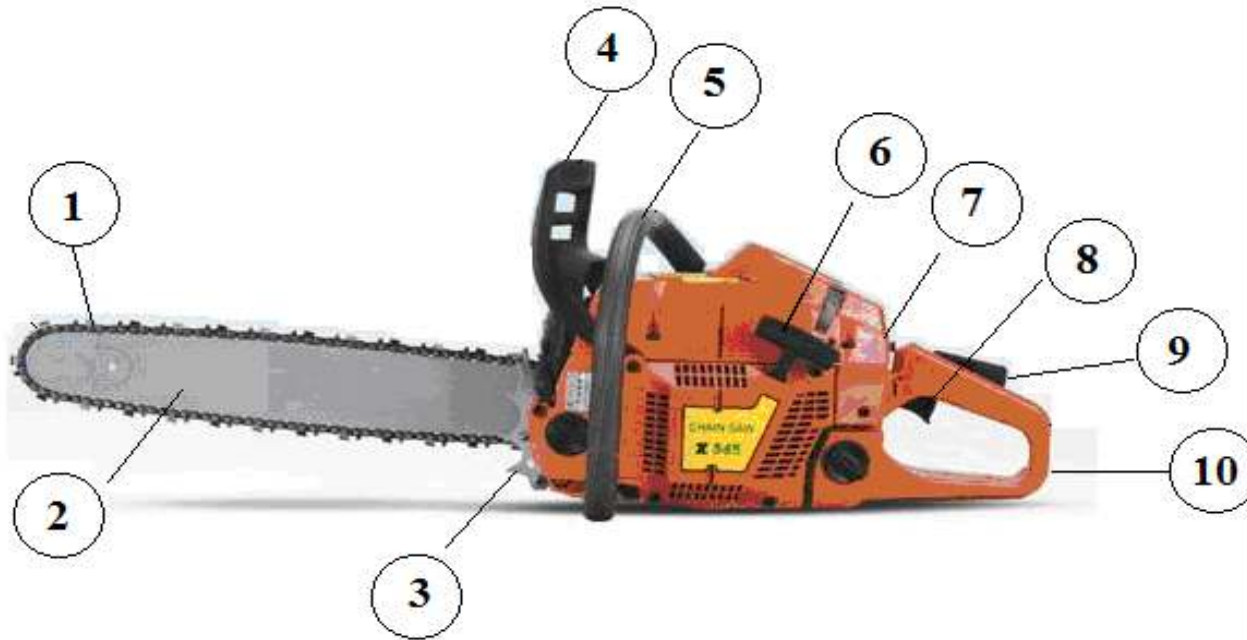

Bảo hộ lao động cho công nhân khai thác gỗ

1. Mũ bảo hộ vỏ cứng
2. Bảo vệ tai
3. Mặt nạ
4. Áo phản quang
5. Áo khoác bảo hộ lao động
6. Găng tay bảo hộ lao động
7. Quần lao động với kháng đỡ vết cắt
8. Giày/ủng bảo hộ

Kiểm tra cưa trước khi khai thác

1. Xích cưa

2. Lam cưa

3. Vấu bám

4. Tay phanh

5. Tay cầm trước

6. Tay gạt

7. Công tắc điện

8. Tay ga

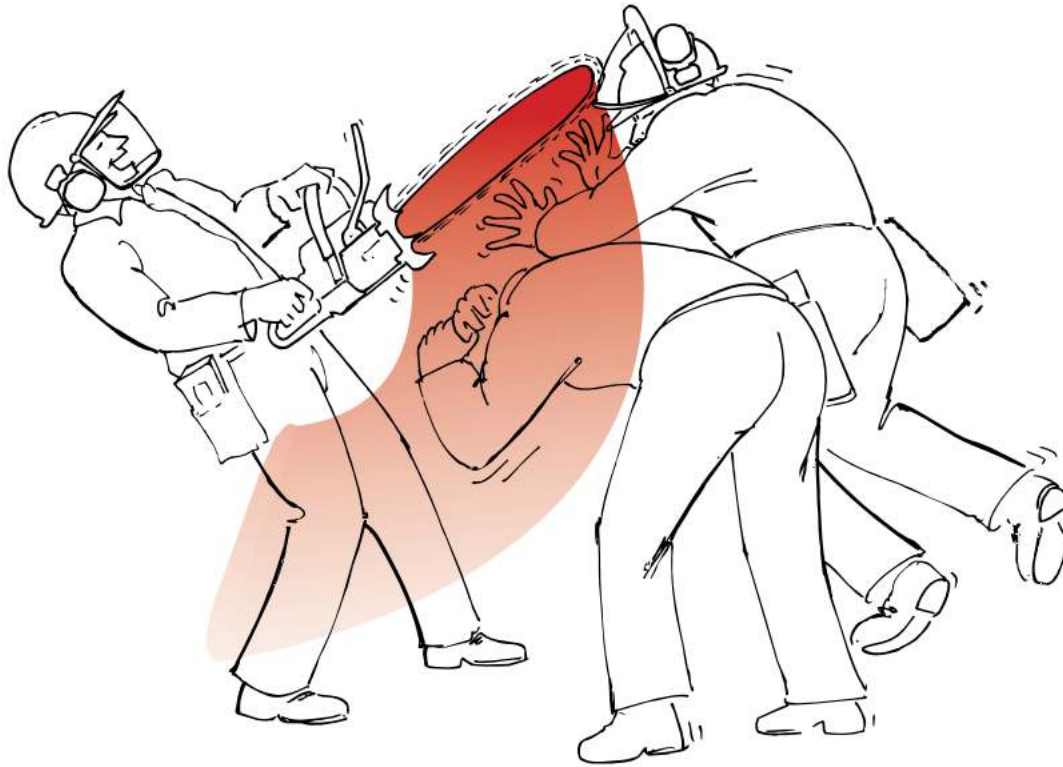
9. Khóa ga

10. Tay cầm sau

11. Móc hãm xích

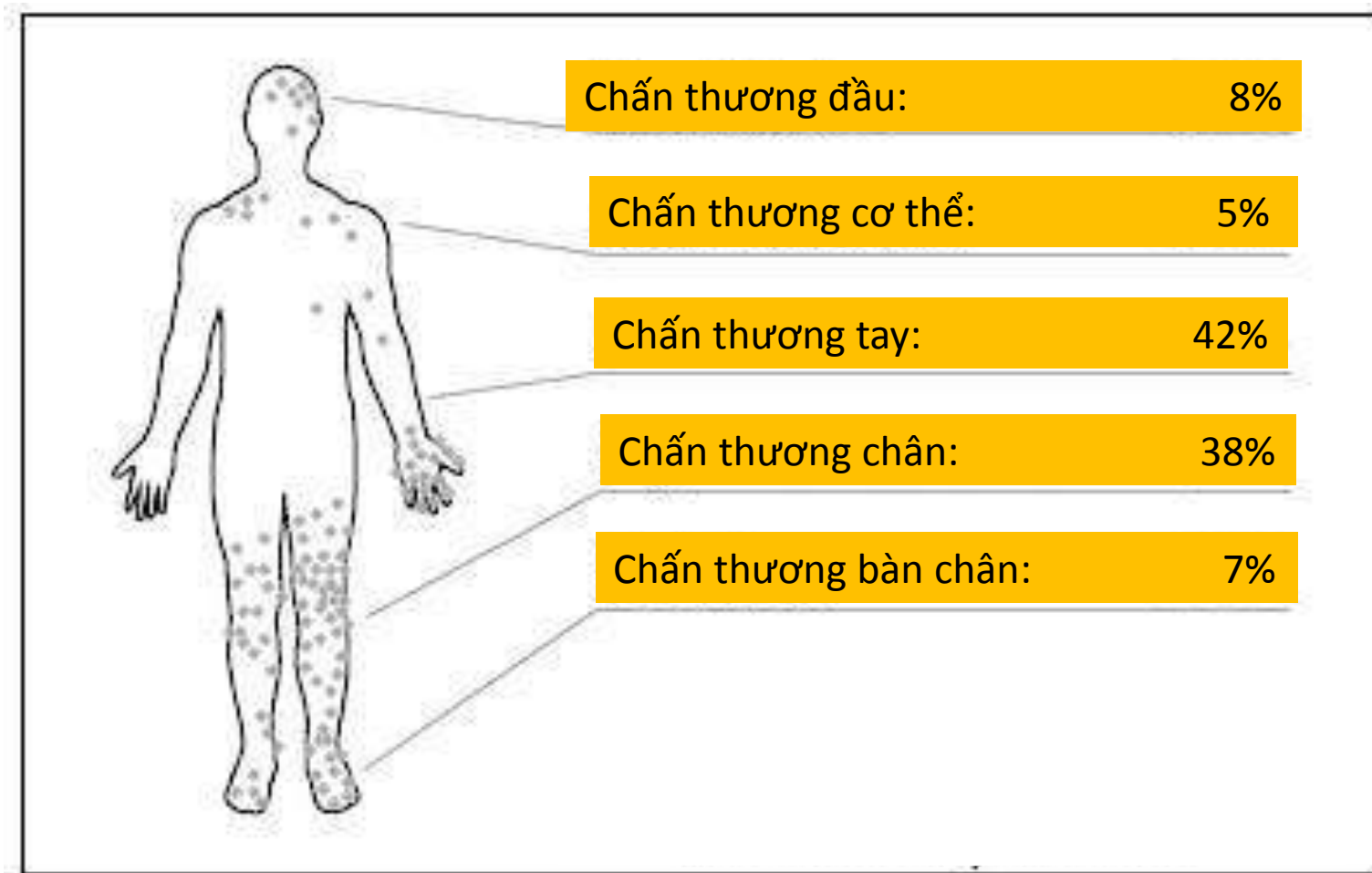

Vận hành cưa

Rất nguy hiểm nếu người chưa được đào tạo về sử dụng cưa

Vị trí chấn thương do cưa xẻ

Bước 3: Khai thác gỗ

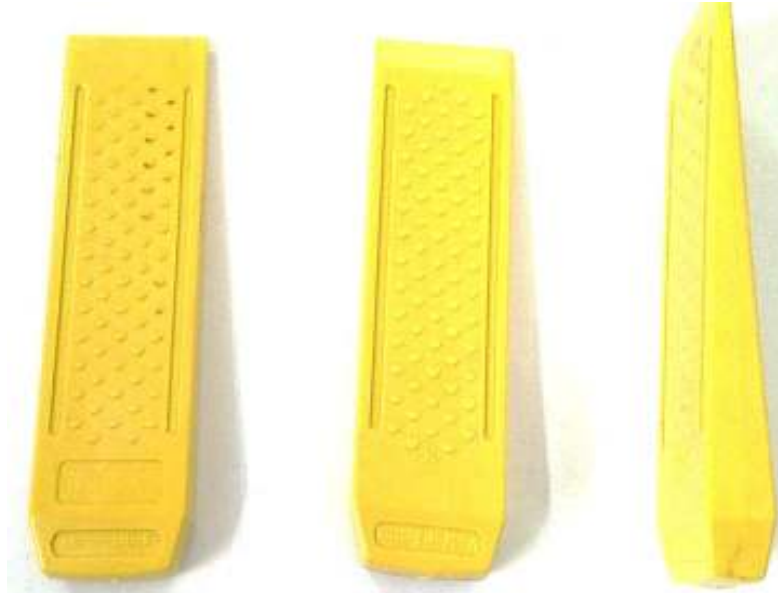
- Bảo hộ lao động cho công nhân khai thác gỗ

Bước 3: Khai thác gỗ

- Chuẩn bị các dụng cụ khác

Một số lưu ý trong vận hành cưa

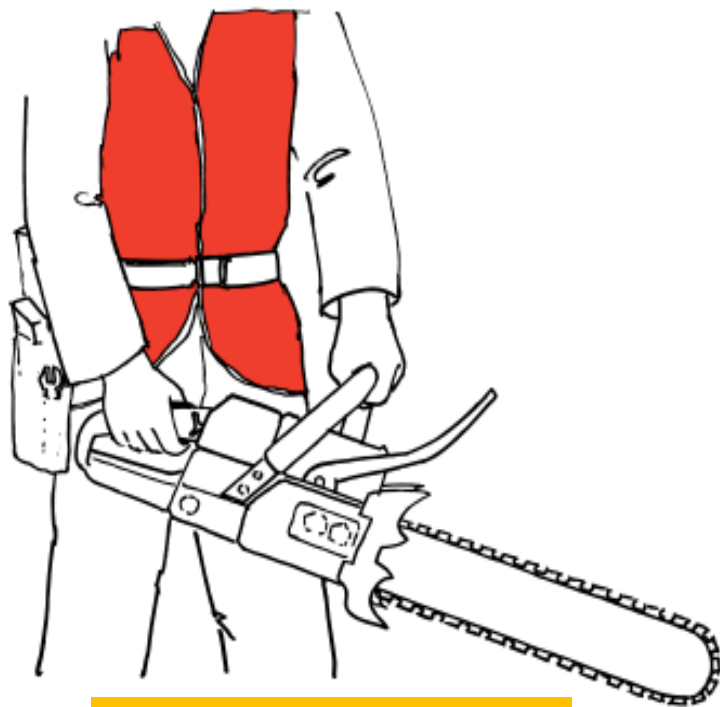

Không hút thuốc khi đổ nhiên liệu

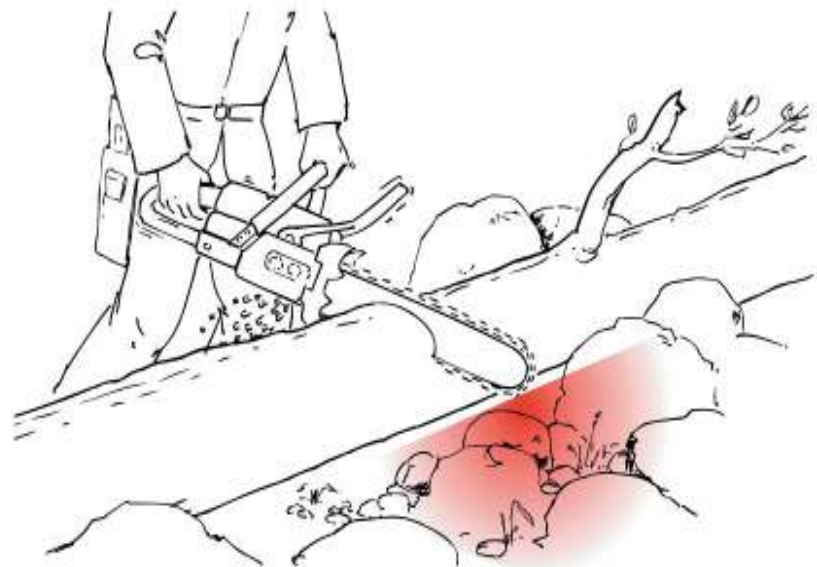

Không nổ máy tại chỗ đổ nhiên liệu

Một số lưu ý

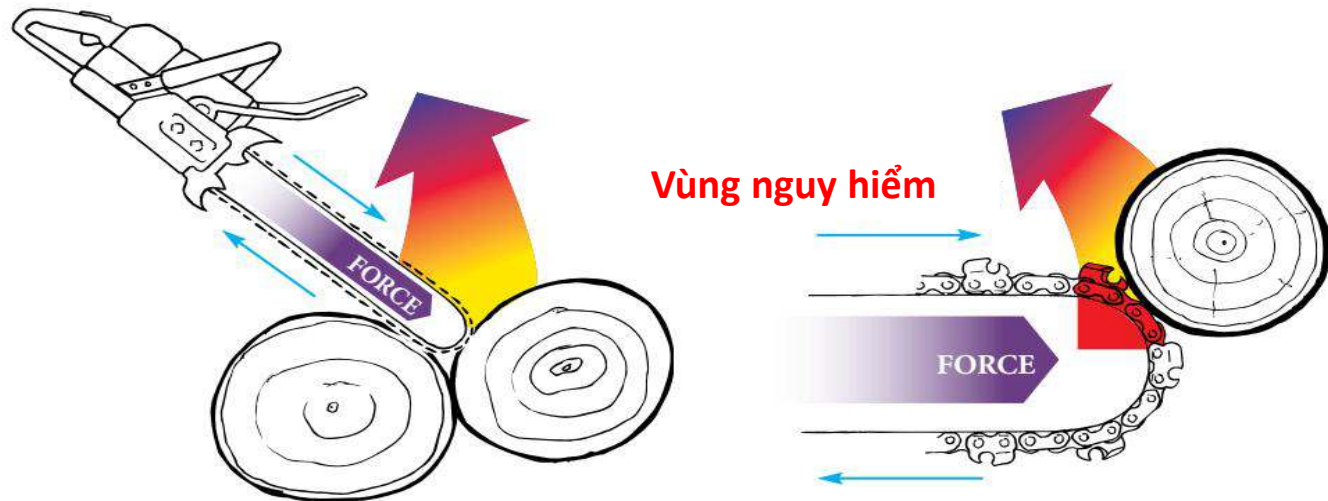
Cầm cưa chắc

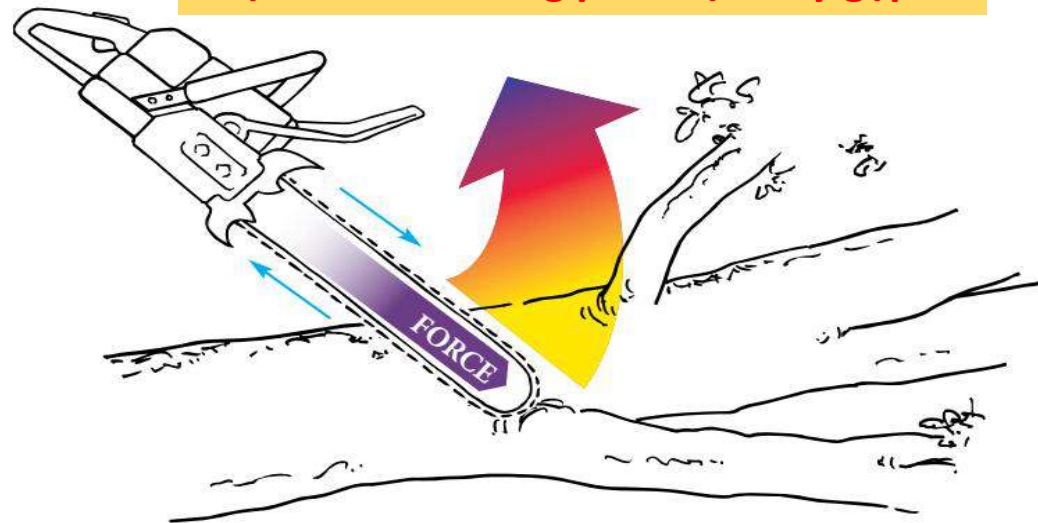
Không để lưỡi cưa chạm vào đất đá

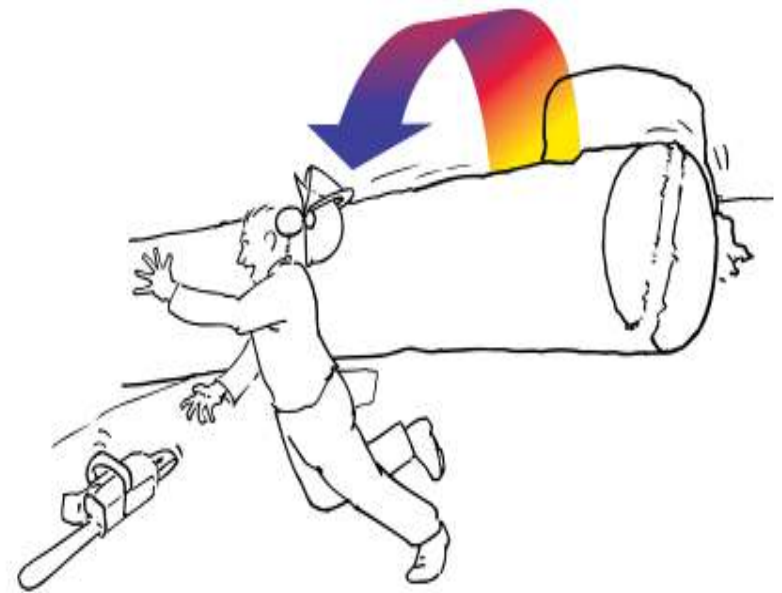
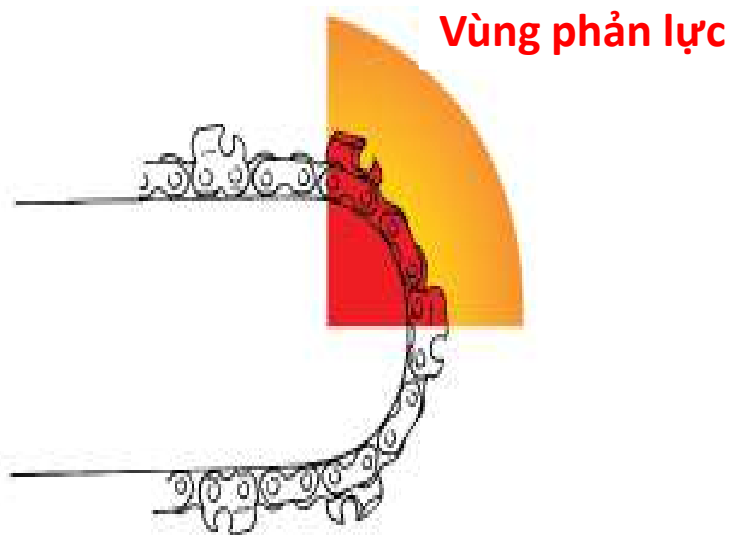

Phản lực – Kick back

Một số tình huống phản lực hay gặp

Luôn đứng ở phía trên

Trước khi cắt

Suy xét kỹ trước khi cắt

An toàn và có kế hoạch

Bước 3: Khai thác gỗ

- Đặt biển báo các đường vào khu khai thác

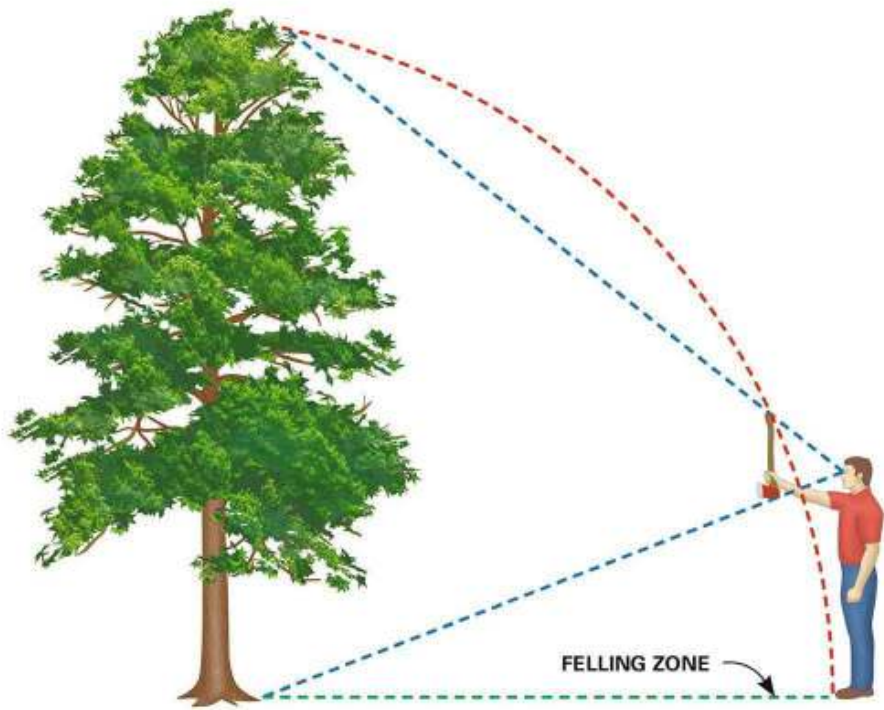

#233336316

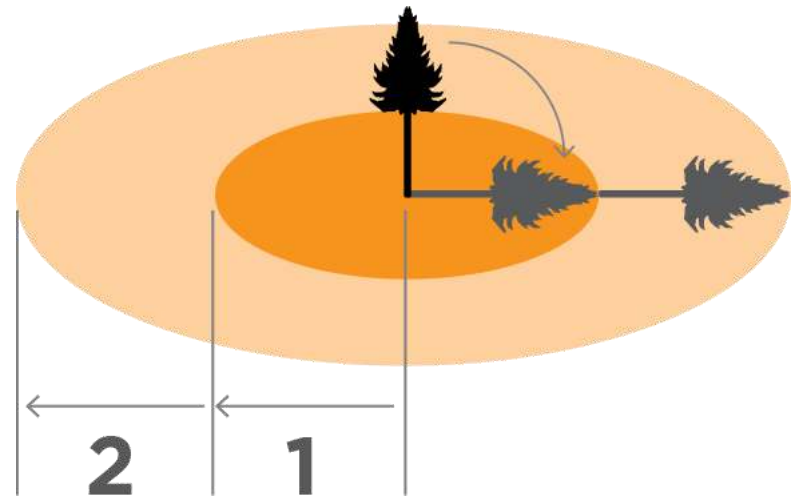

Phạm vi cây đổ

Handyman

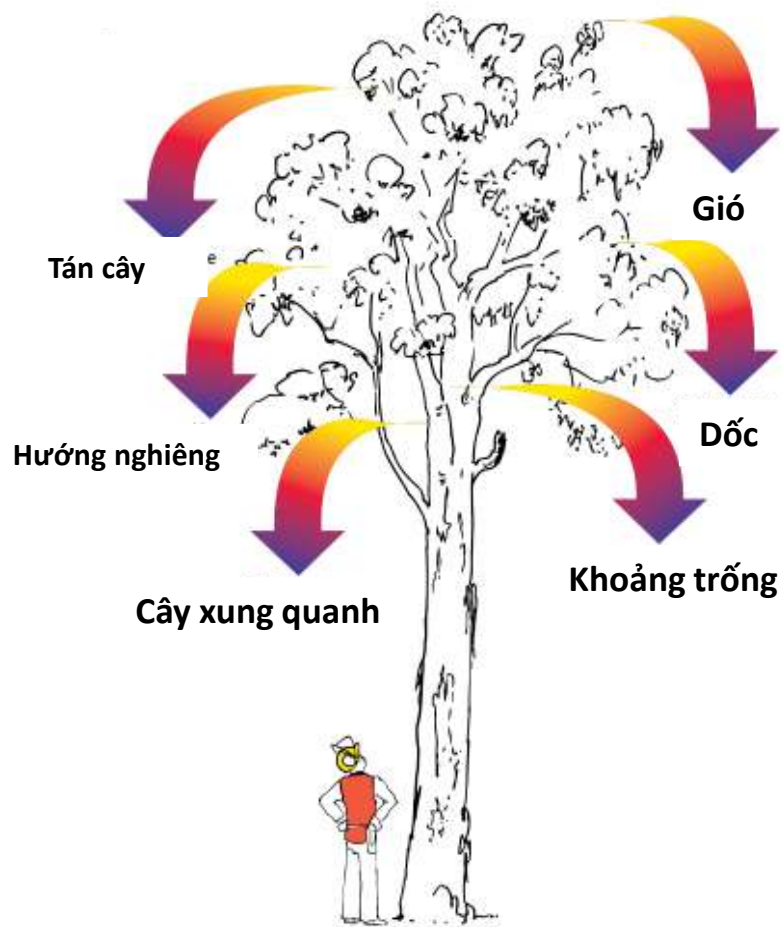

Bước 3: Khai thác gỗ

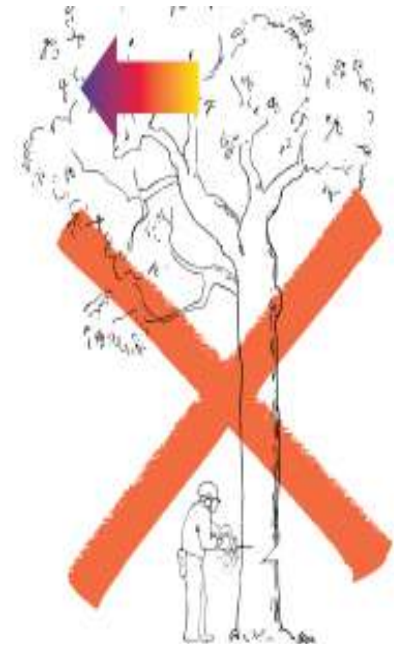
Chọn hướng cây đổ:

- Giảm thiểu sự phá hoại đến cây con, cây chữa và phá hoại mặt đất.
- Không gây ra hiện tượng chống chày (gác lên cây khác).
- Không làm ảnh hưởng tới khu vực loại trừ và hành lang bảo vệ dòng chảy.
- Tạo điều kiện thuận lợi cho các công việc tiếp theo như cắt cành, cắt khúc, vận xuất...
- An toàn cho thiết bị và công nhân chặt hạ.

Chọn hướng đổ

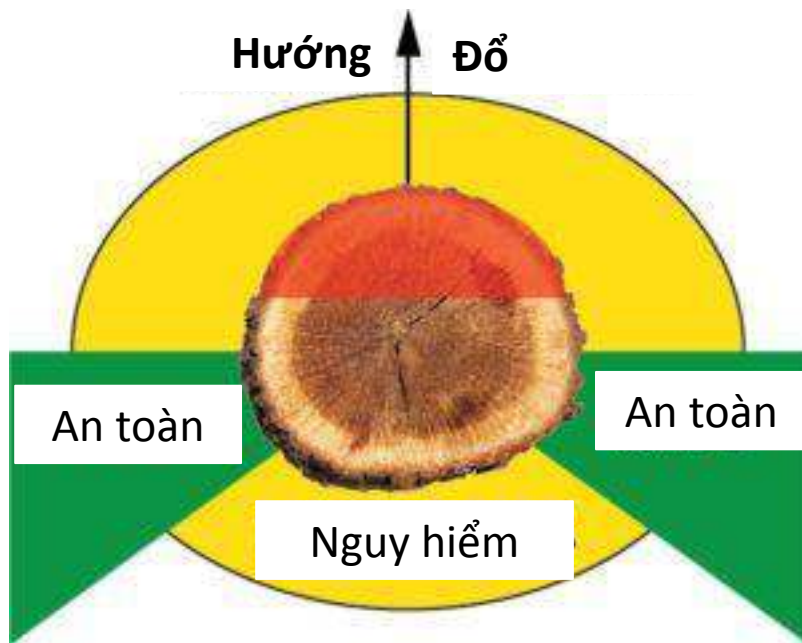

Kiểm tra hướng nghiêng

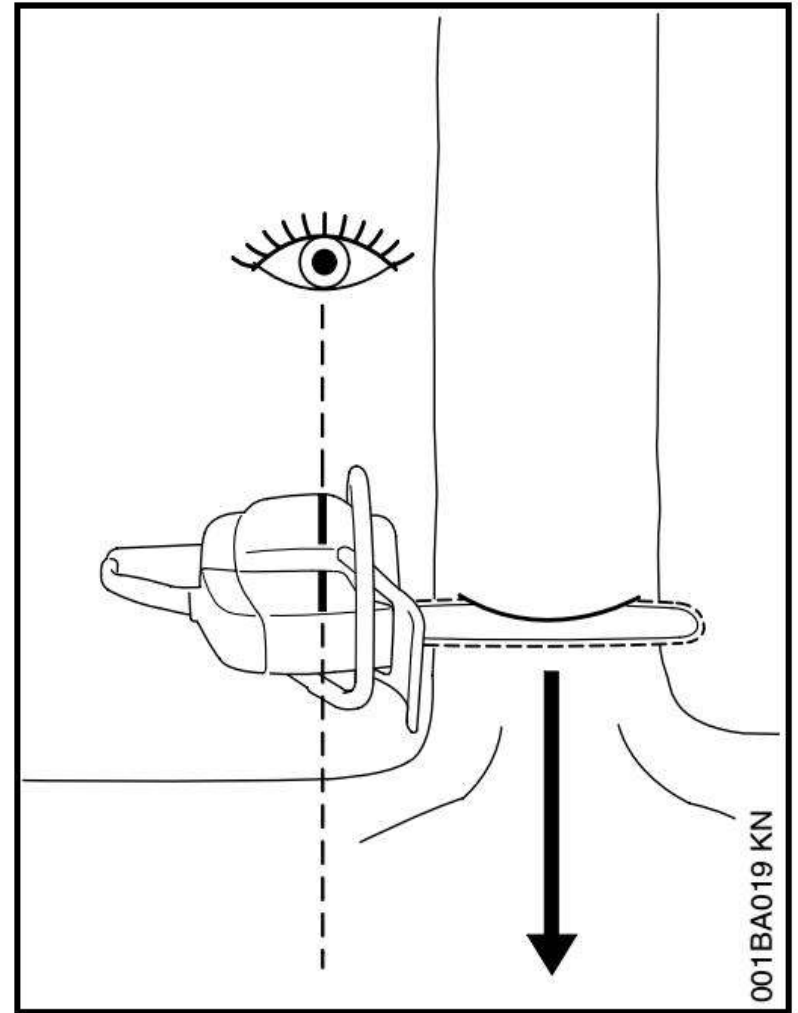
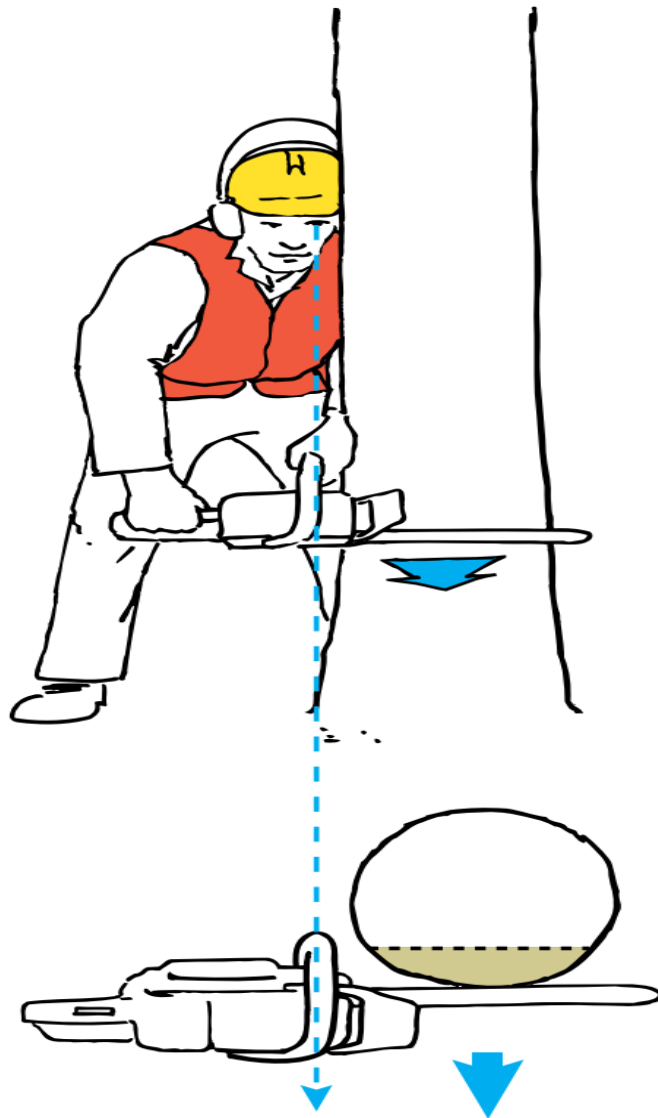
Kiểm tra độ lệch tán

Hướng đồ, hướng thoát

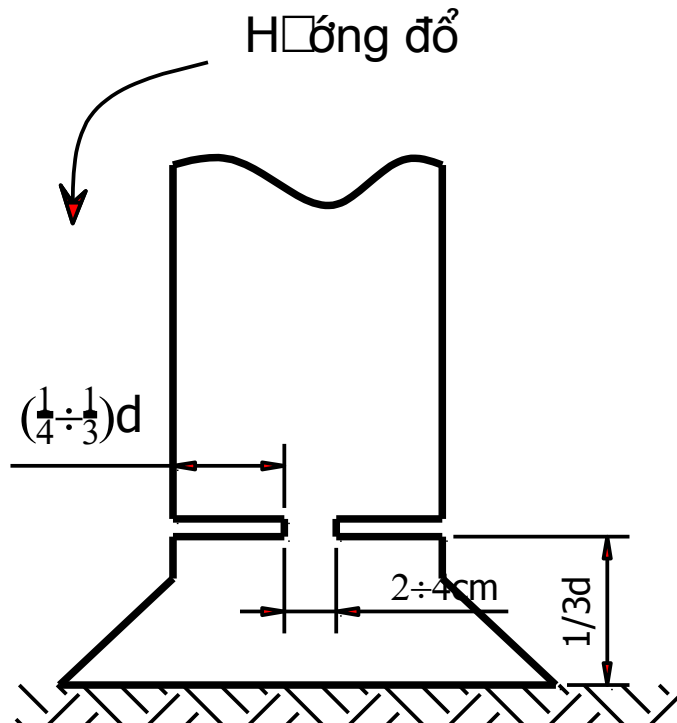

Sử dụng thước ngắm

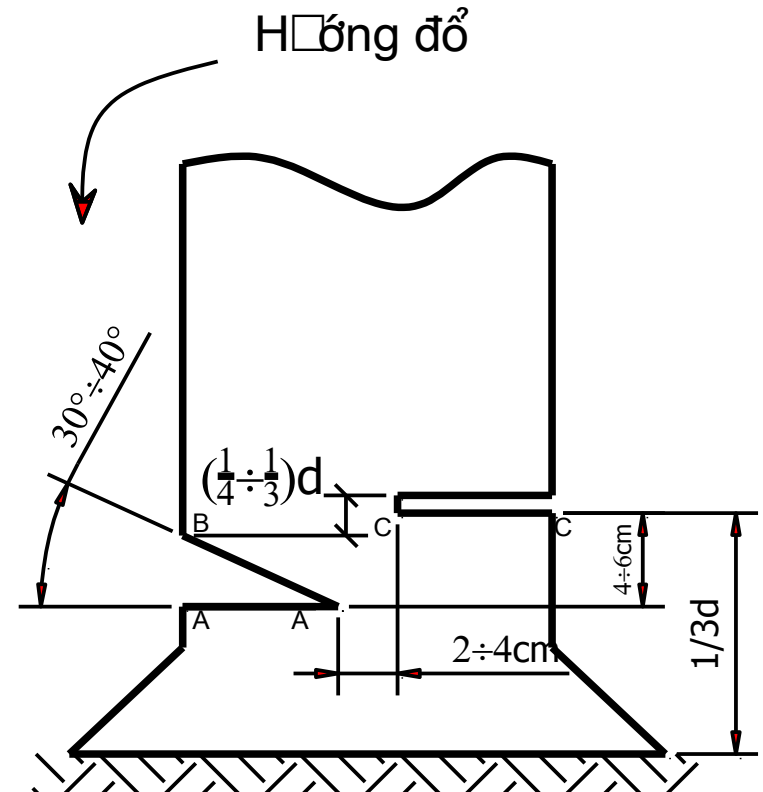

Bước 3: Khai thác gỗ

Kỹ thuật chặt hạ

Mở miệng bằng một nhát cưa (áp dụng đối với cây có đường kính nhỏ)

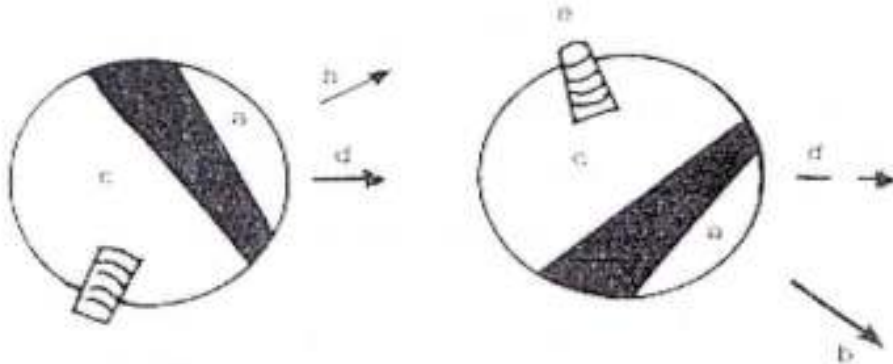

Mở miệng hình tam giác (áp dụng đối với cây có đường kính lớn)

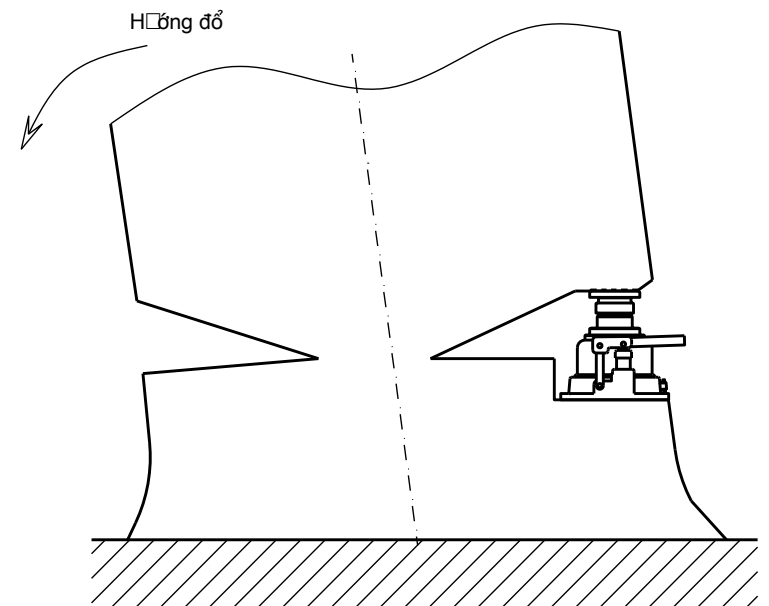
Bước 3: Khai thác gỗ

Điều khiển cây đổ đúng hướng

- Cây bị nghiêng hoặc tán bị lệch về phía không trùng với hướng đổ đã chọn dùng nêm hoặc máy kéo có cáp kéo của kéo tới để lái cho đổ đúng hướng.
- Dùng nêm thủy lực và kích thủy lực để điều khiển hướng đổ của cây

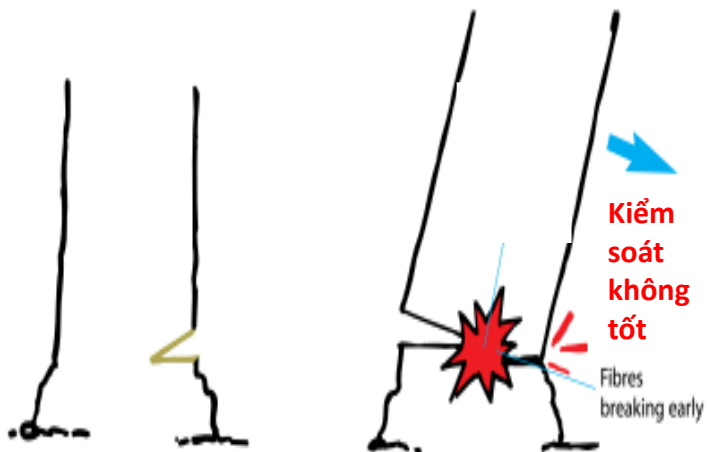
a. Mạch mở miệng
b. Hướng cần đổ
c. Mạch cắt gãy
d. Hướng đổ tự nhiên
e. Nêm

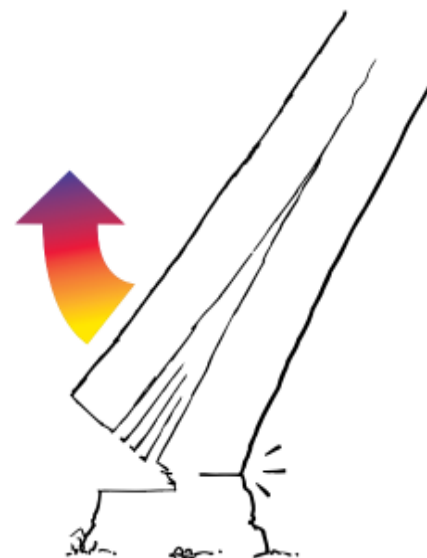
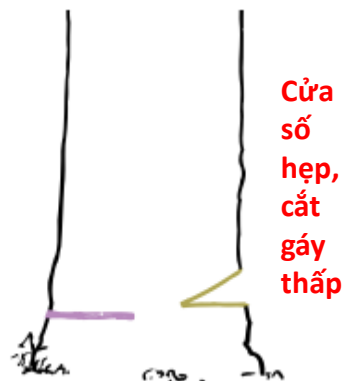
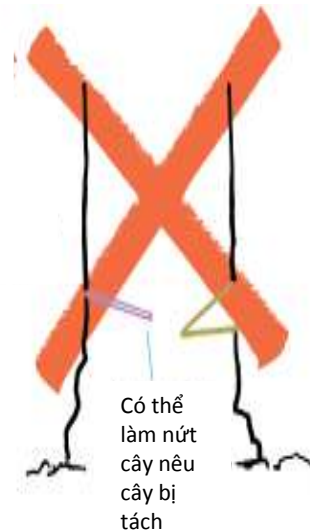
Mở miệng, cắt gáy

Đúng

Sai

Bước 3: Khai thác gỗ

Cắt cành

- Khi cắt không được đứng lên thân cây, hoặc ở phía căng thớ của cây gỗ.
- Ở nơi dốc phải đứng ở phía trên sườn dốc so với thân cây để cắt.
- Cắt cành từ phần gốc tới phần ngọn
- Cắt các cành ở phía trên thân cây và phía trên sườn dốc trước, sau đó xoay ngọn lại để cắt cành ở phía dưới.
- Đối với những cây gỗ lớn, tán rộng, cắt từ phía ngoài của cành vào phía trong.
- Đối với các cành bị uốn cong, phải cắt làm hai mạch (cắt mạch ở phía chịu nén trước, cắt mạch ở phía chịu căng sau)
- Cắt ngọn tại điểm nhỏ nhất theo yêu cầu của quy cách sản phẩm để lợi dụng tối đa sản phẩm chính.

Bước 4: Hoạt động sau khai thác

- Xử lý vật liệu hữu cơ sau khai thác: Hạn chế đốt, nên băm nhỏ cho nhanh phân hủy
- Dọn dẹp lán trại, kho bãi, xử lý chất thải
- Sửa chữa đường vận xuất, tạo thoát nước, tránh gây xói mòn đất
- Kiểm tra, nghiệm thu hiện trường sau khai thác
- Đánh giá tác động môi trường sau khai thác và có biện pháp xử lý: Xói mòn, ô nhiễm bởi chất thải, các tác động lên dòng chảy...

Phân công nhiệm vụ

Công việc	Công ty	Nông trường	Nhà thầu	Công nhân
1. Chuẩn bị hồ sơ thanh lý khai thác tác động thấp	x	Ph.hợp		
2. Trao hợp đồng và bàn giao hiện lô thanh lý	x	x	x	
3. Kiểm tra hồ sơ, bảo hộ lao động, máy móc theo Khai thác tác động thấp	x	x	Ph. hợp	Ph. hợp
4. Kiểm tra chuẩn bị hiện trường khai thác (lấn trại, khu thu gom rác, biển cảnh báo...	x	x		
5. Quản lý công nhân		x	x	
6. Định kỳ kiểm tra an toàn vệ sinh lao động, kỹ thuật cưa cắt		x	x	
7. Dọn vệ sinh sau khai thác		x	x	
8. Nghiệm thu, đánh giá dọn vệ sinh sau khai thác gỗ	x	x	x	

Khai thác tác động thấp

- https://www.youtube.com/watch?v=YbqleVVnD_c&feature=share

